

ΣΤΕ 2342/2014 [Εκπρόθεσμη αίτηση για την ακύρωση της άρνησης χαρακτηρισμού του περιαστικού δάσους της Θεσσαλονίκης ως προστατευτικού]

Περίληψη

-Η υπό κρίση αίτηση, κατά το μέρος μεν που δι' αυτής ζητείται η ακύρωση της αρνήσεως χαρακτηρισμού του περιαστικού δάσους Θεσσαλονίκης ως προστατευτικού, πρέπει να απορριφθεί ως εκπροθέσμως ασκηθείσα, κατά τα λοιπά δε ως στρεφόμενη κατά πράξεων στερούμενων εκτελεστότητας (εσωτερικών εγγράφων της διοικήσεως και εγγράφων αμιγούς πληροφοριακού χαρακτήρα). Οι κατά τόπον αρμόδιες δασικές υπηρεσίες εξακολουθούν και έχουν, και μετά την παρέλευση της διετούς προθεσμίας του άρθρου 21 παρ. 6 του ν. 3208/2003, την δυνατότητα να εξετάσουν, κατά τη συνήθη διαδικασία χαρακτηρισμού των προστατευτικών δασών, εάν τα δάση και οι δασικές εκτάσεις της περιφέρειάς τους ή τμήματα αυτών συγκεντρώνουν τα κατά νόμον προβλεπόμενα στοιχεία για την κήρυξή τους ως προστατευτικών και χρηζόντων ειδικής διαχειρίσεως. Οι αιτούντες, όπως και οποιοσδήποτε άλλος ενδιαφερόμενος, έχουν τη δυνατότητα να απευθύνουν ενώπιον της κατά τόπον αρμόδιας δασικής αρχής αίτημα περί χαρακτηρισμού του περιαστικού δάσους ως προστατευτικού, συνυποβάλλοντας, ενδεχομένως, στοιχεία, όπως επί παραδείγματι ειδικές επιστημονικές μελέτες, που τεκμηριώνουν τη βασιμότητα των ισχυρισμών τους, ενώ σε περίπτωση αρνήσεως των δασικών αρχών, δύναται, εφόσον συντρέχουν και οι λοιπές προϋποθέσεις παραδεκτού, να ασκήσουν κατά της απορριπτικής του αιτήματός τους πράξεως αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου.

Πρόεδρος: *Αγγ. Θεοφιλοπούλου*

Εισηγητής: *Α. Ντέμσιας*

Δικηγόροι: *Ε. Ιωαννίδου, Γ. Καρακώστας*

Βασικές σκέψεις

2. Επειδή, με την υπό κρίση αίτηση ζητείται η ακύρωση: (α) της παραλείψεως του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας να προβεί, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 21 παρ. 6 του ν. 3208/2003 (Α' 303), στην κήρυξη του περιαστικού δάσους Θεσσαλονίκης ως προστατευτικού, (β) του

- 1851/29.6.2004 εγγράφου της Διεύθυνσης Δασών Θεσσαλονίκης, με το οποίο γνωστοποιήθηκε στην αντίστοιχη Διεύθυνση της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ότι, μέχρι την έκδοση εγκυκλίου για την ερμηνεία των διατάξεων του ν. 3208/2003, η υπηρεσία δεν θα κινήσει τη διαδικασία κηρύξεως ως προστατευτικών των δασών του Νομού Θεσσαλονίκης, καθώς και (γ) των 137/20.2.2006 και 624/27.3.2006 εγγράφων του Δασαρχείου Θεσσαλονίκης και της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, αντιστοίχως, με τα οποία, σε απάντηση αντίστοιχων αιτήσεων παροχής πληροφοριών, γνωστοποιήθηκαν στους ενδιαφερόμενους οι λόγοι, για τους οποίους δεν κρίθηκε σκόπιμη η προώθηση της διαδικασίας του άρθρου 21 παρ. 6 του ν. 3208/2003 για το χαρακτηρισμό ως προστατευτικού του περιαστικού δάσους Θεσσαλονίκης.
3. Επειδή, σύμφωνα με την περίπτωση ιδ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 702/1977 (Α΄ 268), που προστέθηκε με το άρθρο 47 παρ. 1 του ν. 3900/2010 (Α΄ 213), ο οποίος ισχύει από 1.1.2011 και καταλαμβάνει και τις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του υποθέσεις (βλ. άρθρα 70 και 50 αυτού, αντιστοίχως), ο κατ΄ άρθρο 14 του ν. 998/1979 χαρακτηρισμός εκτάσεων ως δασικών και η κήρυξη εκτάσεων ως αναδασωτέων κατ΄ εφαρμογή των άρθρων 38 και 41 του ίδιου νόμου υπάγονται, ως ακυρωτικές διαφορές, στην αρμοδιότητα του διοικητικού εφετείου. Δεν υπάγονται, αντιθέτως, στην ακυρωτική αρμοδιότητα των διοικητικών εφετείων, αλλ΄ εξακολουθούν να υπάγονται και, μετά την έναρξη ισχύος του ν. 3900/2010, στο Συμβούλιο της Επικρατείας οι διαφορές που γεννώνται από την αμφισβήτηση της νομιμότητας πράξεων που εκδίδονται κατ΄ εφαρμογή της νομοθεσίας περί χαρακτηρισμού δασών ως προστατευτικών, καθόσον με τις προαναφερόμενες διατάξεις του ν. 3900/2010 δεν μεταφέρθηκε στα διοικητικά εφετεία το σύνολο των υποθέσεων που αφορούν στην εφαρμογή της δασικής νομοθεσίας, αλλά συγκεκριμένες, ρητώς κατονομαζόμενες, κατηγορίες διαφορών. Και τούτο, ανεξαρτήτως του ότι, ενόψει της παρόδου μακρού χρόνου από την κατάθεση της υπό κρίση αιτήσεως, το Δικαστήριο θα έπρεπε, για λόγους οικονομίας της δίκης, να διακρατήσει και να εκδικάσει την υπόθεση σύμφωνα με το άρθρο 34 παρ. 1 του ν. 1968/1991 (Α΄ 150), δεδομένου ότι, σύμφωνα με το άρθρο 5Α του ν. 702/1977, το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 3 του ν. 2944/2001 (Α΄ 222) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 47 παρ. 3 του ν. 3900/2010, οι αποφάσεις των διοικητικών εφετείων που εκδίδονται επί των διαφορών της περιπτώσεως ιδ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 703/1977 υπόκεινται σε έφεση ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣΤΕ 5510/2012, 5405/2012, 5390 - 2/2012, 940/2011 κ.α., πρβλ. ΣΕ 900/2012). Ενόψει τούτων, η υπό κρίση αίτηση, με την οποία ζητείται η ακύρωση της παραλείψεως της διοικήσεως να χαρακτηρίσει το περιαστικό δάσος Θεσσαλονίκης ως προστατευτικό κατά τις μεταβατικού χαρακτήρα διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 6 του ν. 3208/2003, αρμοδίως ασκείται ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και αρμοδίως εισάγεται προς συζήτηση ενώπιον

- του Ε΄ Τμήματος αυτού, στην ακυρωτική αρμοδιότητα του οποίου υπάγονται, μεταξύ άλλων, και οι διαφορές που ανακύπτουν από την αμφισβήτηση της νομιμότητας πράξεων που εκδόθηκαν κατ' εφαρμογήν της νομοθεσίας για την «προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, των δασών και δασικών εκτάσεων, των υδάτων, της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας» (άρθρο 5 παρ. 1 περ. α΄ του π.δ/τος 361/2001, Α΄ 244).
4. Επειδή, το αιτούν σωματείο και η αιτούσα αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία, στους καταστατικούς σκοπούς των οποίων περιλαμβάνεται η προστασία του περιβάλλοντος και, ιδίως, των φυσικών οικοσυστημάτων, μετ' εννόμου συμφέροντος ασκούν την υπό κρίση αίτηση, προβάλλοντας ότι η παράλειψη χαρακτηρισμού του περιαστικού δάσους Θεσσαλονίκης ως προστατευτικού έχει δυσμενείς συνέπειες στην οικολογική ισορροπία και την ποιότητα ζωής των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής της συμπρωτεύουσας (πρβλ. ΣτΕ 5392/2012, 2959/2006, 3651/1999, 3479/1997 κ.α.).
  5. Επειδή, με τις διατάξεις του κεφαλαίου Β΄ του Δασικού Κώδικα (άρθρα 69 - 72 του ν.δ/τος 86/1969, Α΄ 7) επιχειρείται η ρύθμιση των ζητημάτων που συνδέονται με το χαρακτηρισμό, την προστασία και τη διαχείριση των προστατευτικών δασών. Συγκεκριμένα, με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 69 του Δασικού Κώδικα εξειδικεύεται η κατ' άρθρο 4 παρ. 1 περ. β΄ του ν. 998/1979 έννοια του προστατευτικού δάσους. Κατά τις ειδικότερες προβλέψεις των διατάξεων αυτών, προστατευτικά δάση, των οποίων η διαχείριση υπόκειται σε ειδικούς περιορισμούς χάριν του δημοσίου συμφέροντος, είναι «τα επί των κατωφερειών φυόμενα δάση, δασικά εκτάσεις, βοσκότοποι, οίτινες προστατεύουν το ίδιο αυτών έδαφος» (περ. α΄), «τα χρησιμεύοντα προς προστασίαν του εδάφους των υποκειμένων αυτών τόπων κατά των καταπτώσεων χιόνος, χωμάτων ή λίθων ή κατά της παρασύρσεως του χώματος επί των ορέων και των κλιτύων, ως και τα αποτελούντα την ανωτέραν ζώνην της δασικής βλαστήσεως επί των ορέων» (περ. β΄), «τα χρησιμεύοντα δια την συγκράτησιν του εδάφους κατά πλημμυρών ή κατά χειμάρρων και ποταμών, επίσης δε τα χρησιμεύοντα δια την προστασίαν των παραλίων εκ των υποθαλασσίων διαβρώσεων και αμμοχωσιών» (περ. γ΄), «τα προστατευτικά πηγών, ρευμάτων, οδών, σιδηροδρόμων ή κατωκημένων τόπων ως και τα παρακείμενα τοπίων ιστορικής αξίας, ιδρυμάτων ή μνημείων της αρχαίας ή συγχρόνου τέχνης και λουτροπόλεων ή ασκληπιείων» (περ. δ΄), καθώς και «τα περιαστικά δάση, τμήματα δασών και δασικές εκτάσεις που μπορεί δασοπονικά να αναδασωθούν» (περ. ε΄ που προστέθηκε με το άρθρο 4 παρ. 3 του ν. 3208/2003, Α΄ 303). Με τις διατάξεις, εξάλλου, της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου, όπως ίσχυαν κατά τον κρίσιμο χρόνο, μετά, δηλαδή, την αντικατάστασή τους με το άρθρο 4 παρ. 4 του ν. 3208/2003, εισάγεται η διάκριση μεταξύ απολύτως προστατευτικών δασών, κατηγορία στην οποία υπάγονται τα δάση που προστατεύουν πηγές, ρέματα, δίκτυα υποδομής,

κατοικημένες περιοχές και αρχαιολογικούς ή ιστορικούς τόπους και μνημεία, και απλώς προστατευτικών, κατηγορία στην οποία εμπίπτουν οι υπόλοιπες περιπτώσεις προστατευτικών δασών. Περαιτέρω, με τις διατάξεις του άρθρου 70 του Κώδικα, όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 4 παρ. 4 του ν. 3208/2003, ορίζεται ότι, για την εφαρμογή των ειδικών μέτρων διαχείρισης των προστατευτικών δασών και δασικών εκτάσεων, απαιτείται ο προηγούμενος χαρακτηρισμός τους ως προστατευτικών, ο οποίος, όπως και η κατάταξή τους σε μία εκ των προαναφερομένων κατηγοριών (απολύτως και απλώς προστατευτικών), γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας. Κατ' εξαίρεση, ο χαρακτηρισμός ως προστατευτικών των δασών που εμπίπτουν στην περιοχή ευθύνης της Περιφέρειας Αττικής και του Νομού Θεσσαλονίκης γίνεται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας (και ήδη Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων). Η απόφαση χαρακτηρισμού, η οποία, μαζί με το χάρτη που την συνοδεύουν, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκδίδεται μετά από πρόταση της τοπικής δασικής αρχής, η οποία ενεργεί αυτεπαγγέλτως. Ειδικότερες προβλέψεις για τη διαχείριση των προστατευτικών δασών διαλαμβάνει το άρθρο 71, το οποίο, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 4 παρ. 7 του ν. 3208/2003, ορίζει ότι «η διαχείριση των προστατευτικών δασών και δασικών εκτάσεων των περιπτώσεων α' έως δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 69 γίνεται κατά τρόπο που αποκλείει την υποβάθμιση της βλάστησης και τη διάβρωση των εδαφών», καθώς και ότι στις περιπτώσεις αυτές «η δασονομική διαχείριση αποβλέπει στην εγκατάσταση και λειτουργία υδρονομικού δάσους, που συγκροτείται από κατάλληλα δασοπονικά είδη, κατά προτίμηση αειθαλή, και λαμβάνονται ιδιαίτερα μέτρα για τη διατήρηση και βελτίωση της βλάστησής τους» (παρ. 1).

6. Επειδή, στο άρθρο 21 παρ. 6 του ν. 3208/2003, ορίζονται τα εξής: «Μέσα σε προθεσμία δύο (2) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, οι τοπικές δασικές αρχές υποχρεούνται να εισηγηθούν, μέσω της οικείας Διεύθυνσης Δασών, το χαρακτηρισμό των προστατευτικών δασών και δασικών εκτάσεων της περιφέρειάς τους από το Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας». Κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, με τις οποίες εισάγονται μεταβατικού χαρακτήρα ρυθμίσεις, ισχύουσες παραλλήλως προς τις πάγιες ρυθμίσεις του άρθρου 70 του Δασικού Κώδικα, οι κατά τόπον αρμόδιες δασικές αρχές υποχρεούνταν να κινηθούν τη διαδικασία χαρακτηρισμού ως προστατευτικών των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της περιφέρειάς τους εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο ετών από της έναρξής ισχύος του ν. 3208/2003 (24.12.2003), ήτοι μέχρι την 24η Δεκεμβρίου 2005. Εντός του χρονικού αυτού διαστήματος υποχρεούνταν, ειδικότερα, να εξετάσουν ποια από τα δάση και τις δασικές εκτάσεις της περιφέρειάς τους συγκέντρωναν τις νόμιμες προϋποθέσεις για το χαρακτηρισμό τους ως προστατευτικών, να καταγράψουν τα, κατά την άποψή τους, προστατευτικά δάση και να

περιλάβουν τις σχετικές προτάσεις τους σε εισήγηση, η οποία θα έπρεπε να υποβληθεί στον Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας εντός της αυτής προθεσμίας. Κατά την αληθή έννοια των ίδιων διατάξεων, ειδικώς, για τον χαρακτηρισμό των δασών των νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης, η εισήγηση των αρμόδιων δασικών αρχών θα έπρεπε να απευθύνεται στον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και όχι στον Γενικό Γραμματέα των Περιφερειών Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας (βλ. και την από 14.12.2007 έκθεση απόψεων του Δασαρχείου Θεσσαλονίκης). Και τούτο, διότι με τις μεταβατικού χαρακτήρα διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 6 του ν. 3208/2003, το αντικείμενο των οποίων περιορίζεται στην πρόβλεψη της, κατά τα ανωτέρω, υποχρέωσης των κατά τόπον αρμοδίων δασικών αρχών, δεν επιχειρείται οιαδήποτε μεταβολή του καθιερωθέντος από τις προμνησθείσες διατάξεις του Δασικού Κώδικα συστήματος κατανομής αρμοδιοτήτων, μεταβολή, η οποία, άλλωστε, δεν δικαιολογείται ούτε από συγκεκριμένους ουσιαστικούς ή διαδικαστικούς λόγους, συναπτόμενους με την ορθή εφαρμογή των μεταβατικού χαρακτήρα ρυθμίσεων του ν. 3208/2003. Για την ταυτότητα του νομικού λόγου, και οι σχετικές πράξεις χαρακτηρισμού θα πρέπει να εκδίδονται από το, κατά περίπτωση, αρμόδιο όργανο της κεντρικής ή περιφερειακής διοικήσεως, να δημοσιεύονται δε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μαζί με χάρτη, στον οποίο αποτυπώνονται τα ακριβή όρια του κηρυχθέντος προστατευτικού δάσους. Περαιτέρω από τις προπαρατεθείσες μεταβατικές διατάξεις, ερμηνευόμενες σε συνδυασμό προς τις πάγιες προβλέψεις του άρθρου 70 του Δασικού Κώδικα, με τις οποίες διαγράφεται η διαδικασία χαρακτηρισμού των προστατευτικών δασών, συνάγεται ότι, παρά τη λεκτική διαφοροποίηση των χρησιμοποιούμενων όρων, η κατ' άρθρο 21 παρ. 6 του ν. 3208/2003 εισήγηση δεν έχει το χαρακτήρα γνωμοδοτήσεως, για τη διατύπωση της οποίας απαιτείται, κατ' αρχήν, αίτημα του αποφασίζοντος οργάνου, αλλ' αποτελεί, κατά νομική ακριβολογία, πρόταση, η υποβολή της οποίας συνιστά, κατά τα ήδη εκτεθέντα, προϋπόθεση για την κίνηση της διαδικασίας χαρακτηρισμού του δάσους ως προστατευτικού. Τούτο δε, διότι, όπως έχει ήδη εκτεθεί, με τις προπαρατεθείσες μεταβατικές διατάξεις δεν εισήχθησαν αποκλίσεις από τη συνήθη διαδικασία χαρακτηρισμού των προστατευτικών δασών, αλλ' απλώς επεβλήθη στις δασικές αρχές ρητή υποχρέωση για την υποβολή της προτάσεώς τους εντός συγκεκριμένης προθεσμίας. Υπέρ της ερμηνευτικής αυτής εκδοχής συνηγορεί και το γεγονός ότι η ταχθείσα, με τις διατάξεις αυτές, προθεσμία αναφέρεται στην υποβολή της εισηγήσεως, η οποία και κινεί τη διαγραφόμενη από το νόμο διαδικασία χαρακτηρισμού, όχι δε και στην έκδοση της αποφάσεως χαρακτηρισμού, στην οποία το αποφασίζον όργανο δεν μπορεί να προβεί αυτεπαγγέλτως άνευ προηγουμένης θετικής προτάσεως της κατά τόπον αρμόδιας δασικής αρχής, η υποβολή της οποίας, σε αντίθεση με την συνήθη διαδικασία χαρακτηρισμού, είναι υποχρεωτική σε κάθε περίπτωση, ακόμη, δηλαδή, και στην περίπτωση

- που δεν περιέχει θετική πρόταση για χαρακτηρισμό δάσους ως προστατευτικού.
7. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, με το πρώτο εκ των προσβαλλομένων εγγράφων (1851/29.6.2004), η Διεύθυνση Δασών Θεσσαλονίκης ενημέρωσε την αντίστοιχη Διεύθυνση της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ότι, μέχρι την έκδοση εγκυκλίου για την ερμηνεία των διατάξεων του ν. 3208/2003, η υπηρεσία δεν θα κινούσε τη διαδικασία κηρύξεως ως προστατευτικών των δασών του νομού Θεσσαλονίκης, ζήτημα, το οποίο θα εξετάζε, πάντως, μετά την έκδοση της εγκυκλίου αυτής και εντός της ταχθείσης, από το άρθρο 21 παρ. 6 του ίδιου νόμου, προθεσμίας. Ακολούθησε η έκδοση της οικ. 116162275886/7.12.2004 εγκυκλίου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με την οποία παρασχέθηκαν διευκρινίσεις σχετικά με τα κριτήρια χαρακτηρισμού και τη διαδικασία καταγραφής των προστατευτικών δασών. Προ της εκδόσεως της εγκυκλίου αυτής, η ήδη αιτούσα αστική εταιρεία είχε υποβάλλει ενώπιον του Υπουργού Γεωργίας την από 4.6.2004 αίτησή της, με την οποία ζήτησε το χαρακτηρισμό του περιαστικού δάσους Θεσσαλονίκης ως προστατευτικού κατ' εφαρμογήν των προαναφερομένων διατάξεων του ν. 3208/2003 (βλ. το 3109/23.6.2004 έγγραφο του Δασαρχείου Θεσ/νίκης). Παραλλήλως, υπεβλήθησαν από πρόσωπα, φερόμενα ως ιδιοκτήτες κληροτεμαχίων του αγροκτήματος Πανοράματος και του αγροτεμαχίου Αβεστοχωρίου Θεσσαλονίκης, αιτήσεις, με τις οποίες ζητήθηκε από τη Διεύθυνση Δασών της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας η ανάκληση των νομαρχιακών αποφάσεων του 1973 και του 1990, με τις οποίες είχαν κηρυχθεί αναδασωτέες αγροτικές και χορτολιβαδικές εκτάσεις, τμήματα των οποίων ανήκαν, κατά τους ισχυρισμούς τους, στην ιδιοκτησία τους (βλ. τις με αρ. πρωτ. εισερχ. 128 - 132/19.7.2004 αιτήσεις και την από 9.8.2004 κοινή αίτηση). Οι αιτήσεις αυτές διαβιβάσθηκαν στο Δασαρχείο Θεσσαλονίκης, με την υπόμνηση ότι, λόγω και του, κατά τα ανωτέρω, υποβληθέντος αιτήματος της αιτούσας αστικής εταιρείας, θα έπρεπε, κατά την εξέταση των αιτήσεων, να διερευνάται αν, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, συντρέχουν οι προϋποθέσεις για το χαρακτηρισμό των αντίστοιχων εκτάσεων ως τμήματος προστατευτικού δάσους και, κατ' επέκταση, αν τυχόν άρση της αναδάσωσης θα μπορούσε να επιφέρει διάσπαση της συνοχής των οικείων δασικών υποσυστημάτων ή να προκαλέσει γενικότερους κινδύνους για την υφιστάμενη δασική βλάστηση (βλ. τα 7628/29.7.2004, 7784/3.8.2004 και 7999/17.8.2004 έγγραφα της Δ/σης Δασών Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας). Επιλαμβανόμενος των αιτήσεων αυτών, ο Δασάρχης Θεσσαλονίκης εισηγήθηκε την άρση της αναδάσωσης κληροτεμαχίων του αγροκτήματος Πανοράματος, για τα οποία είχαν εκδοθεί κατά το έτος 1931 οριστικοί τίτλοι παραχώρησης σύμφωνα με τις διατάξεις του Αγροτικού Κώδικα, το εμβαδόν των οποίων υπερέβαινε αθροιστικώς τα τετρακόσια δώδεκα στρέμματα (βλ. την 4309/21.9.2004 εισήγηση του Δασάρχη Θεσ/νίκης). Με την ίδια εισήγηση,

- προτάθηκε η κίνηση της κατ' άρθρο 21 παρ. 6 του ν. 3208/2003 διαδικασίας περί κηρύξεως ως προστατευτικού του περιαστικού δάσους Θεσσαλονίκης, μόνον, όμως, μετά την αντιμετώπιση του ζητήματος της άρσεως της αναδάσωσης των, κατά τα ανωτέρω, ιδιωτικών εκτάσεων, οι οποίες κατά την εκτίμηση της διοικήσεως, ουδέποτε είχαν αποκτήσει δασικό χαρακτήρα (βλ. και το 3676/27.9.2004 έγγραφο του Δασάρχη Θεσ/νίκης). Παρόμοιες απόψεις διατυπώθηκαν, ακολούθως, και από τη Διεύθυνση Δασών Θεσσαλονίκης (βλ. τα ΔΔ2845/1.10.2004 και ΣΣ2832/14.10.2004 έγγραφα), με αποτέλεσμα, λόγω της μη επιλύσεως του, κατά τα ανωτέρω, ζητήματος εντός της διετούς προθεσμίας του ν. 3208/2003, να μην χαρακτηριστεί, τελικώς, το περιαστικό δάσος Θεσσαλονίκης ως προστατευτικό (βλ. το 398/21.1.2008 έγγραφο του Δασαρχείου Θεσσαλονίκης). Τούτο επιβεβαιώνεται, άλλωστε, και από την έκθεση απόψεων της διοικήσεως (βλ. 37253/19.10.2012 έγγραφο της Διεύθυνσης Δασών Θεσσαλονίκης), με την οποία διευκρινίζεται ότι μέχρι σήμερα δεν έχει υποβληθεί εισήγηση της κατά τόπον αρμόδιας δασικής υπηρεσίας για την κήρυξη ως προστατευτικού του περιαστικού δάσους της Θεσσαλονίκης. Κατά τα ειδικότερα διαλαμβανόμενα στην ίδια έκθεση, ο χαρακτηρισμός του περιαστικού δάσους ως προστατευτικού δεν κρίθηκε σκόπιμος, λόγω της αυξημένης προστασίας που απολαμβάνει ευθέως εκ του Συντάγματος εξαιτίας της ιδιότητάς του ως αναδασωτέας εκτάσεως (ΓΔ 2193/6.11.1973 απόφαση Νομάρχη Θεσσαλονίκης, Β' 1322), ως οριοθετημένης ζώνης προστασίας (π.δ/γμα της 17.1/6.6.1994, Δ' 561) και ως τοπίου ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/ Γ/3503/72155/2.1.1984 απόφαση Υπ. Πολιτισμού, Β' 148). Παρόμοιο, εξάλλου, περιεχόμενο είχαν και τα λοιπά προσβαλλόμενα με την υπό κρίση αίτηση έγγραφα, με τα οποία το Δασαρχείο Θεσσαλονίκης (137/20.2.2006) και η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (624/27.3.2006), σε απάντηση αντίστοιχων αιτήσεων παροχής πληροφοριών, ενημέρωσαν τον Φ. Φ., δασολόγο-μελετητή και την αιτούσα αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία, αντιστοίχως, ότι η κήρυξη του περιαστικού δάσους ως προστατευτικού δεν ήταν, εν προκειμένω, σκόπιμη λόγω του αυστηρότατου προστατευτικού καθεστώτος που απολάμβανε βάσει των συνταγματικών διατάξεων περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων.
8. Επειδή, όπως έχει ήδη εκτεθεί, η προβλεπόμενη από το άρθρο 21 παρ. 6 του ν. 3208/2003 διετής προθεσμία παρήλθε, εν προκειμένω, άπρακτη την 24η Δεκεμβρίου 2005, ημερομηνία, κατά την οποία συντελέσθηκε η σιωπηρά άρνηση της διοικήσεως να κινήσει τη διαδικασία χαρακτηρισμού του περιαστικού δάσους Θεσσαλονίκης ως προστατευτικού, με την υποβολή σχετικής εισηγήσεως των κατά τόπον αρμοδίων δασικών υπηρεσιών προς το αποφασίζον όργανο της κρατικής διοικήσεως. Η άρνηση δε αυτή πρέπει να θεωρηθεί, κατ' ορθή ερμηνεία του δικογράφου, ως συμπροσβαλλόμενη και, τελικώς, ως μόνη προσβαλλόμενη, με την κρινόμενη αίτηση, πράξη. Δεν συντελέσθηκε, αντιθέτως, όπως εσφαλμένως υπολαμβάνουν οι αιτούντες,

οιαδήποτε παράλειψη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ή του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ο οποίος, κατά τα ήδη εκτεθέντα, είναι αρμόδιος για το χαρακτηρισμό ως προστατευτικών των δασών του νομού Θεσσαλονίκης, καθόσον τα διοικητικά αυτά όργανα δεν μπορούσαν, κατά την αληθή έννοια του νόμου, να εκδώσουν πράξη χαρακτηρισμού, χωρίς προηγούμενη πρόταση της τοπικής δασικής αρχής. Υπό τα δεδομένα αυτά, η υπό κρίση αίτηση ακυρώσεως, κατατεθείσα ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης την 5η Μαΐου 2006 (βλ. την 3607/5.5.2006 πράξη καταθέσεως), ασκείται εκπροθέσμως και, συγκεκριμένα, την εκατοστή εικοστή δεύτερη ημέρα από της συντελέσεως της, κατά τα ανωτέρω, αρνήσεως. Η προθεσμία, εξάλλου, ασκήσεως της υπό κρίση αιτήσεως δεν αναβιώνει, όπως εσφαλμένως υπολαμβάνουν οι αιτούντες, με την έκδοση των λοιπών προσβαλλομένων εγγράφων, τα οποία, για τους λόγους που εκτίθενται κατωτέρω, στερούνται εκτελεστού χαρακτήρα και προσβάλλονται, ως εκ τούτου, απαραδέκτως.

9. Επειδή, το πρώτο εκ των προσβαλλομένων εγγράφων της Διεύθυνσης Δασών Θεσσαλονίκης, με το οποίο δεν αποφασίσθηκε αν θα κινηθεί η διαδικασία χαρακτηρισμού της ένδικης εκτάσεως ως περιαστικού δάσους, αλλ' απλώς διευκρινίσθηκε ότι, μέχρι την έκδοση σχετικής ερμηνευτικής εγκυκλίου, η υπηρεσία αυτή δεν θα υποβάλει σχετική πρόταση, έχει το χαρακτήρα εσωτερικού υπηρεσιακού εγγράφου, από το οποίο δεν απορρέουν έννομες συνέπειες για τους διοικουμένους. Για το λόγο αυτό, το επίμαχο έγγραφο, απευθυνόμενο προς την αντίστοιχη διεύθυνση της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, στερείται εκτελεστότητας και, ως εκ τούτου, απαραδέκτως προσβάλλεται με την κρινόμενη αίτηση (πρβλ. ΣτΕ 944/2012, 881/2012, 2264/2011, 4612/2009 κ.α.). Απαραδέκτως προβάλλονται, επίσης, και τα δύο άλλα προσβαλλόμενα έγγραφα, το πρώτο εκ των οποίων εκδόθηκε επί αιτήματος παροχής πληροφοριών τρίτου ενδιαφερόμενου και όχι ενός εκ των αιτούντων νομικών προσώπων, ενώ το δεύτερο εξ αυτών επί αιτήματος της αιτούσας αστικής εταιρείας για την ενημέρωσή της σχετικά με την τύχη της από 4.6.2004 προγενέστερης αιτήσεώς της, με την οποία είχε, κατά τα ήδη εκτεθέντα, ζητήσει το χαρακτηρισμό του περιαστικού δάσους Θεσσαλονίκης ως προστατευτικού. Όπως προκύπτει εκ του περιεχόμενου τους, αμφότερα αποτελούν απλά πληροφοριακά έγγραφα, στερούμενα εκτελεστού χαρακτήρα (πρβλ. ΣτΕ Ολομέλεια 2135/1977, ΣτΕ 3900/2012, 1739/1991 κ.α.). Απορριπτέοι τυγχάνουν οι περί του αντιθέτου ισχυρισμοί των αιτούντων, με τους οποίους υποστηρίζουν ότι με τα έγγραφα αυτά εκδηλώθηκε για πρώτη φορά η άρνηση της διοικήσεως να χαρακτηρίσει το περιαστικό δάσος Θεσσαλονίκης ως προστατευτικό. Και τούτο, διότι, όπως έχει ήδη εκτεθεί, στο πλαίσιο της υπό εξέταση υποθέσεως δεν συντρέχει περίπτωση απορρίψεως αιτήματος χαρακτηρισμού προστατευτικού δάσους, αλλά περίπτωση παραλείψεως κίνησης της αντίστοιχης διαδικασίας, η οποία συντελέσθηκε με

την άπρακτη πάροδο διετίας από της δημοσιεύσεως του ν. 3208/2003. Για την ταυτότητα του νομικού λόγου, τα έγγραφα αυτά δεν είναι δυνατόν να αναβιώσουν την προθεσμία για την άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως κατά της σχετικής παραλείψεως της Διοικήσεως, όπως εσφαλμένως υπολαμβάνουν οι αιτούντες.

10. Επειδή, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά παραπάνω, η υπό κρίση αίτηση, κατά το μέρος μεν που δι' αυτής ζητείται η ακύρωση της αρνήσεως χαρακτηρισμού του περιαστικού δάσους Θεσσαλονίκης ως προστατευτικού, πρέπει να απορριφθεί ως εκπροθέσμως ασκηθείσα, κατά τα λοιπά δε ως στρεφόμενη κατά πράξεων στερούμενων εκτελεστότητας (εσωτερικών εγγράφων της διοικήσεως και εγγράφων αμιγούς πληροφοριακού χαρακτήρα). Οίκοθεν, πάντως, νοείται ότι οι κατά τόπον αρμόδιες δασικές υπηρεσίες εξακολουθούν και έχουν, και μετά την παρέλευση της διετούς προθεσμίας του άρθρου 21 παρ. 6 του ν. 3208/2003, την δυνατότητα να εξετάσουν, κατά τη συνήθη διαδικασία χαρακτηρισμού των προστατευτικών δασών, εάν τα δάση και οι δασικές εκτάσεις της περιφέρειάς τους ή τμήματα αυτών συγκεντρώνουν τα κατά νόμον προβλεπόμενα στοιχεία για την κήρυξή τους ως προστατευτικών και χρηζόντων ειδικής διαχειρίσεως. Συναφώς, και οι αιτούντες, όπως και οποιοσδήποτε άλλος ενδιαφερόμενος, έχουν τη δυνατότητα να απευθύνουν ενώπιον της κατά τόπον αρμόδιας δασικής αρχής αίτημα περί χαρακτηρισμού του περιαστικού δάσους ως προστατευτικού, συνυποβάλλοντας, ενδεχομένως, στοιχεία, όπως επί παραδείγματι ειδικές επιστημονικές μελέτες, που τεκμηριώνουν τη βασιμότητα των ισχυρισμών τους, ενώ σε περίπτωση αρνήσεως των δασικών αρχών, δύνανται, εφόσον συντρέχουν και οι λοιπές προϋποθέσεις παραδεκτού, να ασκήσουν κατά της απορριπτικής του αιτήματός τους πράξεως αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου.
11. Επειδή, ενόψει των ανωτέρω, πρέπει να απορριφθεί η κρινόμενη αίτηση και, εκτιμώντας δε τις περιστάσεις, να συμψηφισθεί η μεταξύ των διαδίκων δικαστική δαπάνη.